

KVALITETSDEKLARATION

Fritidshem: Elever och personal per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0124

Referenstid

15 oktober 2021

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	8
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	8
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ge en samlad bild av fritidshem och elever i Sverige för aktuellt läsår och dess förändring över tid.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över antalet elever i fritidshem har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal elever och antal fritidshem, men det finns också behov av en mer detaljerad statistik om elever i olika åldersgrupper och geografiska områden.

Huvudanvändarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna är antal elever i fritidshem som innehar vissa egenskaper. Målstorheterna stämmer väl överens med användarnas intressestorheter.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i fritidshem per 15 oktober. Överensstämmelsen mellan användares intressepopulationer och målpopulationen anses god då merparten elever inskrivna i fritidshem bör finnas inskrivna på en skolenhet per den 15 oktober.

Såväl observationsobjekt som målobjekt är elever i fritidshem.

1.2.2 Variabler

Statistiken baseras på direktinsamlade uppgifter, Skolverkets skolenhetsregister, Skolverkets register över pedagogisk personal, Registret över totalbefolkningen (RTB) samt Registret över befolkningens utbildning. Nedan anges de variabler som redovisas i statistiken.

Observationsvariabler och intressevariabler överensstämmer med målvariablerna.

Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från registret över totalbefolkningen: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk,

medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Ålder: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 och 12 år eller äldre inskrivna i fritidshem. Variabeln härleds från individens personnummer.

Huvudman. Anger vilken typ av huvudman en skolenhet har; kommun, stat, region eller enskild. Variabeln härleds från Skolverkets Skolenhetsregister.

Svensk/Utländsk bakgrund. Inrikes född i Sverige med minst en inrikes född förälder respektive utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar. Variabeln hämtas från Registret över totalbefolkningen.

Kön. Flickor, pojkar. Variabeln härleds från individens personnummer.

Folkbokföringskommun (och län). Elevens folkbokföringskommun. Variabeln härleds från Registret över totalbefolkningen.

Personal. Arbetsledare, anställda och heltidstjänster samt uppgifter om utbildning. Uppgifter hämtas från Skolverkets register över pedagogisk personal.

Skolkommun (och län). Kommun där skolenhet är belägen. Variabeln härleds från Skolverkets Skolenhetsregister.

Skolenhet. En skolenhet utgör en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska ansvaret. Variabeln samlas in från uppgiftslämnare av SCB.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Riket, län, kommun, kommungrupp, huvudman, kön och ålder.

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är 15 oktober 2021 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över elever i fritidshem är en totalundersökning och den allmänna bedömningen är att den statistik som redovisas håller god kvalitet.

Huvudmännen till de skolenheter som finns inrapporterade i materialet har fått möjlighet att ta del av en återrappport av inrapporterade uppgifter innan publicering för att kunna verifiera att de inskickade uppgifterna är korrekta. Återrappporten innehåller uppgifter om elevantal och avdelningsstorlek.

Svarsbortfall, i form av objektsbortfall (se avsnitt 2.2.4 *Bortfall*), förekommer till viss del och kan i enstaka fall leda till små skevheter på kommunnivå.

Övriga osäkerhetskällor anses ha ytterst liten påverkan på undersökningens tillförlitlighet.

Målstorheterna i undersökningen skattas genom summering av det totala antalet aktuella registerposter i aktuell version av registret.

Skattningsförfarandet beror inte av några modellantaganden. Det görs inga justeringar för bortfall.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällorna i statistiken bedöms vara små.

Det är en potentiell felkälla att vissa uppgifter samlas in på individnivå och andra uppgifter på gruppnivå, se avsnitt 2.2.3 *Mätning*.

I statistiken finns individer utan giltigt personnummer vilket bidrar till partiellt bortfall på bakgrundsvariabler, se avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Skolenhetsregistret, som utgör ramen för undersökningen, beräknas ha ytterst små täckningsfel. Ramens objekt utgörs av skolenheter. Vid skolenheterna finns målobjekten (elever) registrerade. Rampopulationen består av samtliga elever som finns på skolenheter som i skolenhetsregistret har notering om att de bedriver fritidshemsverksamhet.

Någon övertäckning eller undertäckning antas inte förekomma.

Huvudmännen har fått en återrapport över skolenheter och elevantal före publicering och har därmed möjlighet att göra en korrigerigering om något skulle vara fel.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna till undersökningen *Fritidshem: elever per 15 oktober* samlas in på gruppnivå för sameskolor och individnivå för grundskolor, grundsärskolor och specialskolor. På gruppnivå samlas uppgifter in per skolenhet istället för per individ.

För alla skolenheter som lämnar uppgifter på individnivå sker insamlingen via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer. Filerna skapas antingen genom ett uttag ur ett elevregistreringssystem eller genom att uppgiftslämnarna själva registrerar uppgifterna i ett Excelformulär och skickar in det via internet. Den fortsatta hanteringen är identisk oavsett inlämningsätt.

För sameskolor lämnas uppgifterna elektroniskt då uppgiftslämnarna själva registrerar sina uppgifter i ett frågeformulär.

Referenstidpunkten 15 oktober är satt med tanke på att höstterminen då har kommit igång och verksamheten normalt sett löper på ute i skolorna.

Elevernas inskrivning på fritidshem kan därför anses vara representativ för hela läsåret.

Alla elever ska enligt instruktion rapporteras in till SCB, även om de saknar svenskt personnummer. Saknas ett giltigt personnummer kan eleven inte

följas över tid eftersom kopplingen mellan det tillfälliga personnumret och ett eventuellt nytt svenskt personnummer saknas.

För elever som samlas in på gruppnivå (sameskolor) finns det inte personnummer vilket gör att det varken går att utesluta dubbelrapportering eller att följa elever över tid.

De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Det finns dock kontroller för tvingande uppgiftslämning av utvalda variabler och deras värdemängder vilket gör att dessa mätproblem minimeras. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel, men dessa anses ändå vara mycket små. Konsekvenser av mätfel kan påverka tillförlitligheten av de antalsuppgifter som redovisas om uppgiftslämnaren missuppfattat instruktionerna och felaktigt rapporterar in elever som inte är inskrivna på ett fritidshem. För elever som samlas in på gruppnivå kan även dubbelrapportering förekomma eftersom vi inte kan kontrollera via ett personnummer att det är unika individer som rapporteras.

2.2.4 Bortfall

I undersökningen förekommer objektsbortfall i form av saknad rapportering från en skolenhet med enskild huvudman.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler på individnivå. Skolenheterna rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler såsom födelseland, hemkommun och föräldrarnas utbildningsnivå saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns också för ett fåtal elever med riktiga personnummer som saknar dessa uppgifter.

I individmaterialet finns totalt 480 143 individer. Av dessa saknar 2 164 elever folkbokföringsuppgifter och 7 851 elever saknar uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå. I båda siffrorna är elever med tillfälliga personnummer inkluderade.

För skolenheter insamlade på gruppnivå saknas dessa uppgifter för alla elever.

Bortfallet bedöms ha liten påverkan på tillförlitligheten i stort.

2.2.5 Bearbetning

För statistiken över elever i grundskolan sker maskinell granskning på ett flertal variabler i samband med dataregistreringen. För att uppgifterna ska kunna skickas in måste uppgiftslämnaren rätta samtliga flaggade fel. Exempel på kontroller som genomförs är; korrekta personnummer, korrekta språkkoder, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann etc.

Misstänkta systematiska felaktigheter i materialet rättas efter kontakter med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skolenhet- och kommunnivå. Exempel på granskningskontroller är dubblett- och rimlighetskontroller, kontroller mot föregående års värden och samgranskning mot andra register.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer, dock inte för dem som har tillfälliga personnummer. För elever i sameskolor kan detta inte göras eftersom uppgifterna samlas in på gruppnivå.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några ytterligare fel från bearbetningsfasen som påverkar statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca 5 månader.

3.2 Frekvens

Undersökningens uppgiftsinsamlingsfrekvens är årlig och statistik avseende 15 oktober presenteras också årligen.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik: www.scb.se/publiceringskalendern.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns på Skolverkets webbplats, dels som tabeller, dels i Skolverkets databas. Samtliga tabeller och databasen finns tillgängliga via Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över elever och personal i fritidshem är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0124.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Uppgifterna rörande elever i fritidshem har samlats in på likartat sätt sedan 1995. Under åren 1992 – 1994 samlades elever med annat modersmål än svenska (hemspråk) in separat. Längre bakåt i tiden gjordes insamlingen på annat sätt av Skolöverstyrelsen. Uppgifter om elever i förskoleklass och barn i fritidshem med samma rektor som en grundskola tillkom i insamlingen 1999.

Från och med hösten 2008 lämnas elevuppgifter på individnivå för samtliga fritidshem knutna till en grundskola med kommunal eller enskild huvudman. Från och med 2019 samlas grundsär- och specialskola in på individnivå. För sameskolor lämnar fortfarande uppgifter på gruppnivå.

Omläggningen mellan gruppinsamling till individinsamling bör inte ha någon inverkan på statistiken.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (se avsnitt 1.2.4 *Redovisningsgrupper*) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med ett litet elevunderlag vara vanskelig då variationerna i olika mått kan vara stora.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Genom att samköra materialet med andra register ges möjlighet att följa eleverna i fritidshem över tid. Statistiken innehåller samma skolenheter som i undersökningen om elever i grundskola, elever i grundsärskola, elever i specialskola och pedagogisk personal.

På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser över tid för elever med tillfälliga personnummer.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Inga brister har noterats vad gäller den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken över elever i fritidshem ingår i den officiella statistiken.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken. Statistiken regleras även av förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013. Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till OECD och Eurostat.

F Historik

Uppgifterna rörande elever i fritidshem har samlats in sedan 1995 på gruppnivå. Sedan 2008 har insamlingen skett på individnivå för grundskoleelever och sedan 2019 för grundsär- och specialskoleelever.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Cajsa Anufrijeff Röhr
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 338 26

